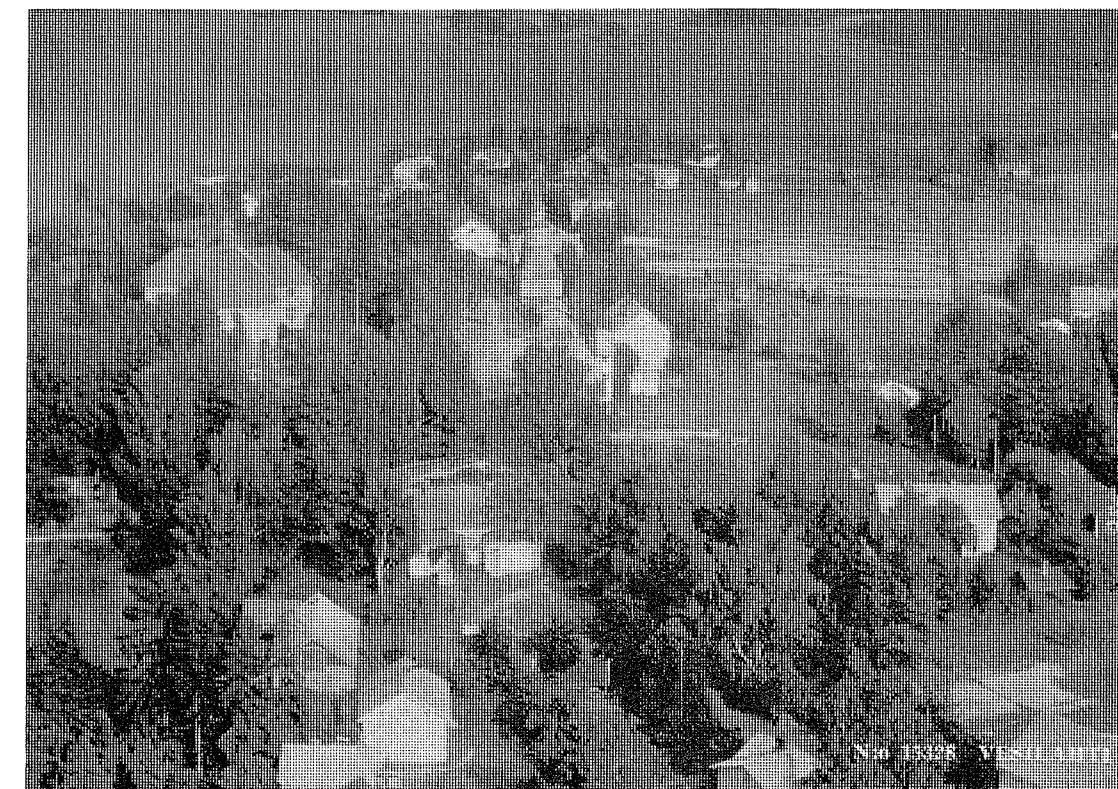

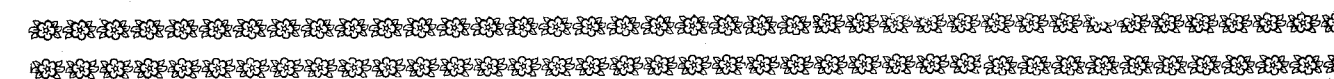
N:o 4 HEINÄKUU

Suvanto-Säätiön julkaisema aikakauslehti

1965

ILMAKUVA VESILAHDEN VEHMAASTA KIRKONKYLÄSTÄ, JOSSA PIDETÄÄN SAKKOLA JUHLA 1. 8.

Sakkolan ent. kunnankirjuri
J. Koirasen puhe
op. Katri Riikosen haudalla
Punkalaitumella 23. 5. 1965.

Ja taidolliset loistavat niinkuin taivaan vahvuus loistaa, ja ne, jotka monta vanhurskauteen saatavat, niinkuin tähdet, aina ja iankaikkisesti. Daniel. 12:3.

Aina kun kuolema kulkee meidän läheisten omaistemme keskuudessa, se synnyttää liikuttavia tunteita ja tekee vaikutuksen koko olentoomme. Toisinaan syrjästäkin tullut kuolinsanoma tekee samanlaisen vaikutuksen. Tällaisissa tapauksissa täytyy olla joku vainajan ominaisuus, ehkä hänen suuri rikkautensa, maallinen maineensa, tai kaikkensa rakkaudessa palveleva elämäntyö, joka nostaa hänet mielessämme taivaallisen ihmisen yläpuolelle.

Kun tk. 12. p:nä (12. 5. -65) huomasin Aamulehdestä ensimmäisen opettajani Katri Riikosen, syntysin Noron, kuolinilmoituksen, ei ole monta kertaa sattunut sellaista mielenliikutusta, minkä silloin koin. Ei senvuoksi, että tämä opettajani olisi omannut suuren rikkauden, maallisen maineen, tai liian nuorena kuollut — vaan erittäin senvuoksi, että Jumala oli hänelle jo varhaisessa nuoruus-

destaan saakka antanut mitä parhaimman palvelijaisuuden hengen. Kun lienen tässä vainajan, opettaja Katri Riikosen hautajaistilaisuudessa ehkä vanhin, joka ensikertaa olin hänen oppilaanaan Sakkolan Haidermaassa 1894, saanen tässä muistella noita aikoja 71 vuotta takaperin. Olin silloin 8 vuotias ja muistan hyvin kuinka nuori, alle 20-vuotias opettaja mitä palavimmalla sydämen innolla opetti noin neljäkymmentä oppilasta pienessä talonpoikaistuvassa.

Voin heti aluksi mainita, etten ole ainoa, joka sain kokea erikoista rakkautta opettaja Katri Riikosen taholta. En silti aliarvioi muitakaan opettajiani, joita myöhemmin on ollut useitakin. Se, mikä opettaja Riikosen teki erikoisen rakastettavaksi, johtui vaan hänen suuresta rakkaudestaankin kaikkia oppilaitaan ja lähimmäisiään kohtaan. Hän oli koko sydämeästään jo nuoruudesta saakka antautunut rakkauden ainoalle lähteelle, Jumalan rakkaudelle. Tässä muutama esimerkki. Silloisissa ahtaissa koulutuvissa täytyi lapsille jaettavaksi koulukirjat ja kivitaulut usein

kasata opettajan pöydälle. Mutta siihen keskelle pöytää piti sopia paitsi opettajan kirjat: virsikirja, katekismus, raamattu, lukukirja y.m. ja keskelle ristiinnaulittu Vapahtajan kuva orjantappurakruunu päässä.

Kerran me lapset kysyttiin, että miksi tämä kuva pitää aina olla tässä näköksellä? Opettaja vastasi avoimesti, että kun minä olen niin paha suuttumaan ja muutenkin sanon tuhmast, niin tämän kuvan nähtyäni heti tulee mieleen. "Katos, sellaisen sai vaivan, syntien tähden Herra taivaan". Silloin aina tuhmuiteni haihtuu. Näin tunnusti opettaja heikkoutensa omille lapsilleen, vaikk ei hän sen heikompi ollut kuin muutkaan, useimmin iloinen ja vilkas, aivan erimerkillinen karjalainen luonne kaikossa. Mutta täten hän tahtoi kasvattaa itse itseään ja luonnetaan. Joutuihan hän usein koulutukselle sellaisten kurittomien poikien kanssa niinkin mekin siihen aikaan olimme.

Paljon olisi näistä kerrottavaa, mutta yksityistapauksiin ei tässä ole aikaa. Useampihan meistä hänen oppilaistaan muistaa kuin-

SAKKOLAN PITÄJÄJUHLA VESILAHDELLA 1. 8. 1965

JUHLA ALKAA JUMALANPALVELUKSELLA VESILAHDEN KIRKOSSA, JONKA JÄLKEEN KÄYNTI SANKARIHAUDALLA JA KARJALAAN JÄÄNEIDEN VAINAJIEN MUISTOMERKILLÄ.

PÄIVÄJUHLA ALKAA VESILAHDEN NS. TALOSSA KLO 14.00. JUHLAPUHUJANA FIL. TOHTORI SULO HALTSONEN.

TOIVOTAMME KAIKKI SAKKOLALAISET VIERAINEEN JA TUTTAVINEEN Tervetulleiksi

VESILAHDEN KARJALAISET

ahkerasti hän opetti, paitsi kirjoitus- laskutaito- lukutaito- ym. opetuksia, erikoisesti juuri uskontoa. Mielestä lähtemättömänä vielä nytkin kaivat hänen opettamansa laulut: "Jeesus rakkaus niin on se niin syvä, ettei Hän kurjimman kuolevan sois", tai "Sä olet Isäs kunniaan oi Jeesus mennyt multa". Ne tulivat erikoisella painolla ja hartaudella opetetuiksi. Hän oli oikea opettaja, hyvä ystävä, äiti ja kasvattaja, vaikk ei hänellä omia rintaperillisiä ollutkaan.

Kyllä opettaja Katri Riikosella olivat kaikki oppilaat rakkaita ja sydäntä lähellä, joita hän oli valmis kaskin tavoin neuvomaan. Kun oppilaat tulivat vanhemmiksi ja kävivät rippikoulun, jäaden pois kiertokoulusta, oli hän valmis antamaan sen iänmukaisia elämänohjeita aina hyvää tarkoitavassa mielessä.

Silloin kun hän tuli Sakkolaan, ei siellä ollut varttuneelle nuorisolle mitään parempia harrastuksia, ei nuorisoseuroja eikä myös mitään kristillistä nuorisotoimintaa. Opettaja Riikonen alkoi hommata Nuorten Kristillistä Yhdistystä Sakkolaan ja oli pitkät ajat sen toimeenpanevana voimana. Hänen aloitteestaan saatiin Sakkolaan myös Evankeelinen Nuorisoliitto, jossa hän myös oli johtosessa niin kauan kun Sakkolassa oltiin.

Lopuksi saanen lausua mitä parhaimmat kiitokset edesmenneen opettajan pitkäaikaisesta viime vuosien hoidosta hänen kotiväelleen Aune ja Martti Ahtiaiselle perheineen. Tähän kiitokseeni yhtyvät — niin uskon — paitsi nyt täällä koossa oleva hautajaisväki, myöskin kaikki, jotka tunsivat entisen opettaja Riikosen. Nykyi-

sin on melkein muodiksi tullut, että kun joku tulee vanhaksi ja sairaaksi niin hänet viedään kunnalliskotiin tai johonkin vanhusten huoltolaitokseen. Se voi monessa tapauksessa olla välttämätöntäkin, koska kotoiset vähäiset voimat eivät riitä sairastavan vanhuksen hoitoon eikä ole tarpeellisia sairaanhoitovälineitä. Mutta on valitettavasti paljon sellaisia tapauksia, jolloin vanhus itse kärsii kovasti koti-ikävästä. Tämä arkaluontoinen asia vaatii molemminpuolista ymmärtämistä.

Opettaja Riikoselle Jumala oli jo kaukaa tämän asian järjestänyt niin, ettei hänen tarvinnut pitkää iästään huolimatta erota rakkaista omaisistaan, vaan hänellä oli — niinkuin itse siitä kertoi — hyvä kotona olla. Jumala on luvannut omistansa huolen pitää "hamaan vanhuuteen saakka" ja sen voimme tässäkin todeta.

VESILAHTI JA SAKKOLA JUHLA

Koska Sakkola juhla vietetään tänä kesänä Vesilahdella niin esittelemme tässä muutamalla sanalla tätä seutua. Pyhäjärvi sivuaa pitäjää monine lahtineen saarineen ja poukamineen. Tästä lienee aiheutunut pitäjän nimikin, Vesilahti. Nämä rantamaiset ovat etenkin kesällä viehättävän kauniita vaihtelevine muotoineen.

Vesilahdella on tehty löytöjä kivi-, pronssi- ja rautakauden ajoilta, joten hyvin varhaisina aikoina on ihminen liikkunut näillä Pyhäjärven rantamilla. Vesilahden seurakunta on myös hyvin vanha, sen kuusisataavuotisjuhlaa vietettiin 1946. Vesilahden ensimmäinen kirkko valmistui asiakirjojen mukaan 1422 katollisena aikana ja on näiltä ajoilta säilynyt muutamia esineitä meidän päiviimme saakka. Seurakunnan nykyinen kirkko on tehty puusta ja valmistui se 1802. Sen piirustukset laati Matti Akerblom ja rakennusmestarina toimi Martti Tolpo.

Vesilahdella on myös kuuluisa Laukon kartano jonka alkuhistoria peittyi aikojen hämärään. Tässä kartanossa on tapahtunut kansanrunon mukaan Elinan surma. Monet Laukon herroista olivat mahtavia miehiä, jotka olivat Ruotsin kuninkaalta saaneet laajoja läänityksiä, mm. Tottijärven alue kuului kokonaisuudessaan Laukolle. Tottijärvi erotettiin omaksi seurakunnaksi 1906. Nyt ovat Laukon sadat torpparit itsenäistyneet, mutta kartanon pätila on yhä jäljellä entisellä paikallaan.

Vesilahden toinen asutuskeskus on Narva, ikivanha markkinapaikka. 1788 siirrettiin markkinat vasta kaupungiksi kohonneelle Tampereelle. Narvassa on nykyin useita kauppaliikkeitä ja pankkeja sekä Vesilahden meijeri.

Vesilahti on maanviljelyspitäjä,

johon ei ole sijoittunut mitään teollisuuslaitoksia. Maasto on mäkistä ja osittain karuakin, asutus on kuitenkin vaurasta ja hyvin toimeentulevaa. Asukkaita on nykyisin noin 4000.

— — —

Vesilahti tuli sakkolalaisten sijoitusalueeksi. Tänne on sijoitettu etupäässä petäjärveläisiä sekä muutamia taloja Kaukolan pitäjästä. Vesilahdelta ovat karjalaiset saaneet 64 viljelys- ja asuntotilaa. Karjalaisia asuu Vesilahdella noin 300 henkeä. Siirtoväki on täälläkin saanut jo aikoja sitten rakennus- ja raivaustyönsä suoritettua, asuu ja viljelee maitaan hyvässä sovussa entisten kantaasukkaiden kanssa.

Myös kunnalliseen elämään ovat

myös Karjala-Seura, jonka puheenjohtajana on Yrjö Raaska. Myös Karjala seuran jäsenistössä ovat enemmistönä sakkolalaiset.

Myös vesilahtelaisten keskuudessa on nuorisoseurojen toiminta vanhaa ja tuloksellista. Mm. Sakkola-juhla vietetään Vesilahden nuorisoseuran talossa ja juhlassa esiintyy Vesilahden Narvan torvisoittokunta. Pitäjässä toimii toinen soittokunta Kosken kylässä. Tätä soittokuntaa johti monet vuodet opettaja Lenno Lehmusvuori, joka vuosikymmeniä toimi Sakkolan torvisoittokunnan johtajana ennen sotia. Evakkomatka toi hänet Vesilahdelle, missä hän joutui jälleen soittokuntaa johtamaan. Hänen kuolemansa jälkeen on Koskenkylän soittokunnan toimin-

Viktor Ryyppön talo Vesilahdella

karjalaiset täälläkin ottaneet osaa, nykyisin kuuluu kunnanvaltuustoon Viljo Kurikka, lisäksi kuuluu heitä moniin kunnallisiin lautakuntiin.

Vesilahdella toimii kaksi Sakkolassa perustettua yhdistystä, Petäjäjärven Nuorisoseura, jonka puheenjohtajana on tällä kertaa Kauko Virolainen, Petäjäjärven Marttayhdistys, puheenjohtaja Hilja Ryyppö. Lisäksi toimii täällä

ta ollut lamassa johtajan puutteen takia.

Tämän vuotisen Sakkola-juhlan järjestävät kaikki Vesilahdella toimivat karjalaiset seurayhteisesti, ravintolan hoitavat Petäjäjärven Martat. Toivomme että entiset sakkolalaiset runsaslukuisina saapuisivat tänäkin vuonna omaan juhlaansa. Luonnonkaunis ympäristö Vesilahdella luo juhille komeat puitteet. Täällä oleva kum-

Laivapoikana Suvannolla

Suvanto Seutu lehden monissa numeroissa on kirjoitettu Sakkolan porsaista ja porsasparisniekoista. Minullekin muistui mieleeni nämä porsasasiat laivassa oloaikana.

Olin eräänä syyskesänä Suvannolla Runo nimisessä laivassa rahastajapoikana. Laiva kulki Kiviniemen ja Taipaleen joen väliä. Laivayhtiön isännöitsijänä oli silloin Karvosen Akseli Petäjäjärveltä ja Kuupon Ville Ryököylästä oli kapteenina, Kiljunen niminen mies Puumalasta oli konemestarina, Hynnän Ale Koukunniemestä oli kansimiehenä ja allekirjoitanut rahastajana.

Siihen aikaan kulki liikenne vielä vesireittejä pitkin Taipaleesta Kiviniemeen ja Kiviniemestä Antreaan. Silloin ei vielä kulkenut linja-autoja Suvannon seudun kylien kautta. Ihmisillä ei tuntunut olevan tammöistä kiirettä kuin nykyään, eikä se kiire olisi auttanutkaan sen enempää, sillä Runo mennä jumsutti omaa menoaan eikä kyselyt kenenkään kiireitä.

Koukunniemestä lähdimme aamulla varhain liikkeelle. Metsäpirtistä tuli hyvin useana aamuna lohilaatikoita laivaan, joiden lähettäjinä olivat aina samat nimet, Peltonen ja Timojeff ja laatikoitten osoitteena Viipuri. Sitten saavuimme Riiskan laituriin ja sieltä tulivatkin jo ensimmäiset porsaslaatikot ja porsasmiehet laivaan. Ne olivatkin tuttuja ja isoja miehiä, Kiiskin Ale ja Rastaan Antti. Minulla oli Kiiskin Alen kanssa sopimus ettei niitä porsaita aina laskettu tarkalleen. Minä kysyin Alelta että montako sikaa sinulla

puileva maasto muistuttaa suuresti entisen kotiseutumme maisemia.

Sakkola-juhlat vietetään Vesilahdella kolmatta kertaa.

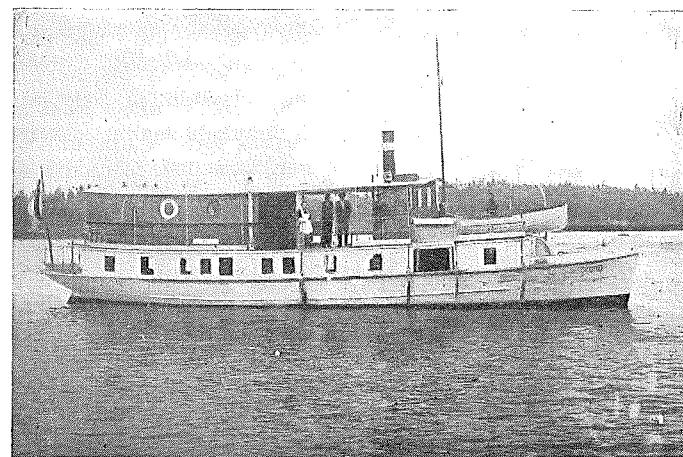
nyt on mukana ja hän kun ilmoitti kappaleluvun niin sanoin että puskehan rahat. Sitten niitä porsaita tuli useammalta laiturilta aina Kiviniemeen saakka. Kyllä-hän laivan kannella oli ääntä kerakseen kun satakunta possua kuorossa lauloi.

Pärssinen lähetti myös rinkelisäkkeitä yläjuoksun kauppoihin. Erään kerran jätimme yhden rinkelisäkin Lapinlahdessa laiturin ja saimme jälkeempään kuulla että ringleistä oli puolet kadonnut tuntemattomalla tavalla. Muistan erään pyhäpäivän, kun lähdimme Kiviniemestä alaspäin niin matkustajia rupeesi tulemaan joka laiturista niin paljon että laiva täyt-

heti huomattu vaaraa niin Runo olisi vienyt meidät Vaskelan koskenniskalle ja siihen kivikkoon kaatanut lastinsa.

Näin keväällä kun herää luonto ja ihmisen mielet ovat herkimmillään, niin yhdyntä entisen naapurinpojan, nykyisen lääninrovasti Eino Sareksen terveisiin, sillä hän täällä Imatralla ollessaan pysähtyi Mansikkakosken sillalle, katseli Vuoksean virtaa ja sanoi: "Viekää te aallot terveisiä sinne Suvannon rannoille ja erikoisesti Haparaisten rantaan".

Minäkin laivassa ollessani tunsin Kiviniemestä Taipaleenjoelle saakka jokaisen niemennäen ja lahdenpoukaman. Näille olen ter-

Höyrylaiva "Runo", joka vuosikymmeniä välitti liikennettä Kiviniemen ja Koukunniemen välillä.

tyi Kekkilän laituriin tullessa aivan kokonaan, eikä se ollut ihme-kään sillä Haparaisten nuorisoseuralla oli sinä pyhäpäivä arpajaiset. Taisi olla vuosi 1925.

Muistan kun kerran vaara uhkasi laivaa ja matkustajia. Saavuimme Taipaleenjoen suulle kun siinä katkesi meiltä ruotelikettinki ja virta rupeesi nielemään Runoa omia teitänsä. Minä satuin olemaan juuri paikalla ja pyysin matkustajia auttamaan, vedimme toisenpuolen kettinistä ja saatiin laiva ohjattua laituriin. Jos ei olisi

veiseni lähettänyt. Mutta erikoisesti muistan Kiiskinlahden poukaman, jossa nuoruusvuosina kävimme uimassa ja ongella. Tämä lahti on jäänyt erikoisesti mieleeni.

Kyllähän ne aallot hyväilevät Kiiskinlahden rantojakin ja vievät terveiset sinne, mutta onko siellä terveisten vastaanottajaa. Lähettän myös terveiset Suvantoseutu lehden lukijoille, varmaan tästä joukosta löytyy terveisten vastaanottajia.

Aarne Sääksjärvi.

Kaukopää Vuoksenniska.

MIESTEN KESKEN

Oli syksy, lokakuun alussa v. 1942, kun me kaksi Mattia tuumattiin että lähdetään katsomaan Sussu-Jussia. Eihän mistään sopivampaa ajanviettopaikkaa osannut keksiä. Me hyppäsimme pyöriemme selkään ja ajoimme Jussin mökille, joka oli aivan Runteenmäen lähellä Keljan kylässä. Kotona sattui isäntäkin olemaan. Juttu alkoi luistaa ajankohtaisista asioista. Siinä kerroiltiin, kuka oli löytänyt millaistakin omaisuuttaan evakkomatkan jälkeen. Vähäinen oli meidän Mattien löytämien tavaroiden käytännöllinen merkitys verrattuna siihen, mitä Jussi löysi omasta kätöksistään. Hän oli löytänyt itse tekemänsä ompelukoneen risuläjän alta ja kävi heti näyttämään meille, miten se tikkaa. Rukkanen oli sopiva tähän näytökseen ja kohta oli rukkanen tikkiä täynnä ristiin ja rastiin. Kun me kiittelimme että hyvästi kone tikkaa, niin ompelija yhä innostui, käänsi kanttia ja toista. Nahkapallo siitä loppujen louksi tuli.

Ompelija oli myös tyytyväinen näytökseensä ja sanoi: "Mikä miun on nyt elläis ko teä ompelukone löytyi". Luultavasti koneella tienasi, kun osti vaan mustasta pörssistä lankaa ja näytti kylällä kävijöille miten kone tikkaa rukkasen palloksi.

Ompeleminen kun onnistui sataprosenttisesti niin tämän kunniaksi kävi isäntä keittämään korviketta. Hän oli kesän kuluessa kerännyt mäenrinteestä kaikenlaisia luonnontuotteita korviketarpeiksi pitkän talven varalle. Nyt sattui olemaan kattilassa vähän savi kuivunut reunoihin, mutta lähtihän se puhtaaksi kun muurauslusikalla hiukan raaputteli. Vettä oli saavi melkein täynnä.

Mutta missäs on vesikauha? No, arvasihan sen, missä se oli, tietysti saavin pohjalla. Kun nosti vähän hihaa niin oli hyvä nostaa kauha käteen ja panna kattilaan vettä. Vedessä näytti olevan vähän roskaa, siksi täytyi etsiä siivilä, löytyihän sekin uunin päältä. Hän oli siivilällä tavallisesti nostellut sysiä ahjoon, silloin kun oli sepän töissä. Nyt, kun oli vieraita niin täytyi tislata korvikevesi tällä siivilällä. Pian alkoikin vesi kiehua kattilassa, ei muuta kuin sieppasi karvahatun päästään ja mätti sen korvikelehdeksiä täyteen, ja sitten purtuuskis kattilaan. Näin yksinkertaisesti ja hygienisesti olikin korvike valmis. Satuttiin oikeaan aikaan vieraaksi, sillä isäntä oli ollut edellisenä päivänä emännän töissäkin ja paistanut pullaa. Korvikekalustoakin löytyi meille ihan tarpeiksi, isännällä oli mukki, kaverilleni annettiin kuppi ja minulle sopivankokoinen peltipurkki.

Nyt alkoivat juhlat. Pullaletti tuotiin pöytään ja kaadettiin korviketta astiat täyteen. Sokeria ei enää ollut, sehän olikin silloin kortilla. Huomautan tässä siitäkkin että Jussi oli makean ystävä. Hän laittoi tavallisesti kupin täyteen sokeria, jos sitä milloin sattui olemaan. Sakariiniä oli nyt höys-teeksi korvikkeelle ja pullaa oli syötävä. Kyllä korvike oli kuin tököttiä ja pulla melkein saman näköistä, se oli ottanut oikean värinsä tekijän käsistä. Ei ollut ihme, jos pala pyöri suussa ja pyrki pöydän alle tarjoilijan huomaamatta.

Kaimani pani nyt pullon pöytään tämän juhlan kunniaksi, sanoi sen olevan kotitekoista viiniä ja pyysi isäntäämme ottamaan siitä jos vaan sopisi. Tähän tuli kielteinen vastaus, ettei hänen sovi ottaa mitään väkeviä aineita. Mut-

ta katseltuaan vähän aikaa kiustausta pöydässä, hän keksi sopivan puolustuksen: "Tuntuu olevan vähän nuhaa, jos minä sittenkin otan tuosta hiukan lääkettä". Maisteltuaan nuhalääkettä vähän kerrallaan, niin kaikki se menikin ja hyväksi hän sitä kehuikin.

Lieneekö tämä nuhan paranteleminen aiheuttanut sen verran hilpeyttä, kun hän sanoi että nyt lämmitetään tupa ja käydään kylpemään. Leipäuuniin oli muurattu yksi osa kylpemistä varten ja nyt se lämmitettiin kuumaksi. Kohta olivat uunissa kivet punaiset. Eikä siinä auttanut muu kuin vaatteet pois päältä ja noustiin istumaan uunin vieressä oleville lauteille. Isäntä alkoi heitellä vettä kiville ja sitten alkoi se vastan roiske. Löylyä oli ja uutta lyötiin minkä nahka kesti. Saimme nähdä senkin ihmeen, että tuvassa voi kylpeä. Kun saunominen oli lopetettu, laskettiin lemiät ovesta ulos ja palattiin tavalliseen päiväjärjestykseen.

Ohjelmassa alkoi nyt juhla-aterian valmistaminen. Isäntämme oli ostanut eräältä kaimaltaan ankeriaan ja nylkenyt sen. Nyt tämä piti vain paloitella ja paistaa pannulla. Ankerias paistui ja palokin enemmän kuin olisi ollut tarpeellista. Sinistä savua tuli tupasta täyteen, mutta sopihan se savukin ovesta ulos. Ankeriaspaisti pöydälle vaan ja uunista löytyi vielä paistettua läskiäkin. Oli siinä särvintä kerrakseen. Vielä leipä pöytään ja sitten tuli käsky etä käykää nyt syömään. Ei siinä tuulut kysymykseen mitkään selitykset, vaan oli syötävä ankeriaspaistia ja läskiä. Vaikea oli taas tilanne kun piti olla ainakin syövinään. Satuin siinä aterioidesamme sanomaan, että eiköhän tä-

"Hovi kymmenniekat meinasit pieksää miu issäin"

Nykyisen mittapuun mukaan tuskin monikaan ihminen pystyy jokapäiväisen elämänmenonsa tiimellyksessä esittämään tekoja, jotka muistiin kirjoittamattomina voisivat säilyä kansan suussa yli satakin vuotta. Menneeltä ajalta sellaisia lienee olemassa hyvinkin paljon.

— Hovi kymmenniekat meinasit piekseä miu issäin. Näin aloitti lapsena ollessani usein kertomuksensa kolmekymmentäviisivuotta sitten kahdeksankymmentävuotiaana kuollut isoäitini Helena Karjalainen. Hänen kertomistaan monista tosipohjaisista tarinoista ovat useimmat tapahtuma-ajaltaan jo toistasataa vuotta vanhoja.

Niinä aikoina eleli hänen isänsä, Petäjärven hovin lampuotit Tahvo Naskali parhaita miehuusvuosiaan Sakkolan pitäjän Lapinlahden kylässä. Lampuotina hän joutui niinkuin muutkin kylän talolliset suorittamaan hoviin määrätyn määrän hevos- ja jalkatyöpäiviä, jotka suoritukset siihen aikaan tunnettiin paremmin nimellä ropotti.

Tahvana, joksi paikkakuntalaiset häntä lempinimeltään sanoivat tunnettiin erittäin ahkeraksi ja tunnolliseksi mieheksi niin kotonaan kuin ropotissa ollessaankin, mutta siitä huolimatta hänelle

.....
mä ankerias sittenkin ollut käärme, kun se antoi paistaessakin niin omituisen käryn. Kokkimme sanoi että niin taisi olla ja heitti heti koko paistin ovesta ulos sen siliän tien tunkioon. Sitten lähdimmekin tyytyväisinä kotiin.

Matti Viskari.

niinkuin muillekin sattui ropottoiden vaiheilla peniä hankauksia ja sanaharkkoja hovin henkilökunnan ja varsinkin hovin työnjohtajien, kymmenniekkojen kanssa, jotka eivät useinkaan olleet paljon perillä maataloustöiden suorittamisesta.

Kerran ropottipäivän päätyttyä oli Tahvana muiden Lapinlahden miesten ohella valjastamassa hevostaan reen eteen kotiinlähtöä varten, kun paikalle kiirehti eräs kymmenniekkoista ilmoittaen, että Tahvanan hevonen tarvittiin muutamaksi päiväksi hovin ajoihin kolmivaljakkoon eli troikkaan. Tällainen määräys ei tällä kerralla kuitenkaan ollut Tahvanalle mieleinen. Ja niinpä hän lyhyesti sanottuna kieltäytyi jyrkästi antamasta hevostaan kyseiseen ajoon. Tämän todettuaan alkoi kymmenniekka totuttuun tapaansa käyttää omankäden oikeutta. Hän tarttui pitemmittä puheitta Tahvanan hevosen suitsiin, alkoen viedä sen mennessään. Tuollaista suorasukaisuutta Tahvanan kärsivällisyys ei kuitenkaan sietänyt, vaan empimättä hän kohotti kädessään olevaa vemmeltä ja sanoi kymmenniekalle.

— Älä puutu miu hevosehhein tai mie lyön täl vempelie sakaral peäluuhuis mäsäks.

Tässä tapauksessa jonkun muun kuin Tahvanan ollessa kysymyksessä, olisi kymmenniekka ilman suurempia lukuja pieksänyt hänet kepillään siihen paikkaan, mutta nyt sellainen toimitus ei ollutkaan yhtä mutkaton. Vastassa seisoi suuttuneena mies, jonka omapäisyyden hovin jokainen kymmenniekka, niinkuin kaikki ropotissa

kävijät hyvin tiesivät. Eikä kymmenniekalla ollut muuta mahdollisuutta näköpiirissä, kuin jättää Tahvanaa hevosineen sikseen. Mutta oikopäätä hän suuntasi askeleensa hovin päärakennusta kohti, jonne myös Tahvana hetken kulluttua kutsuttiin. Tätä toimenpidettä sanottiin hoviin kutsumiseksi ja se tiesi aina jokseenkin varmasti niskoittelevan alustalaisen perinpohjaista pieksämistä, johon toimenpiteeseen hovin valta näytti lainmukaisestikin ulottuvan. Ruoskimisen suorittamiseksi oli hovissa aina tarpeelliset välineet ja riittävästi miehiäkin valmiina.

Tahvana ei kuitenkaan häkeltynyt eikä epäröinyt. Ensitöikseen hän riisui saappaan jalastaan ja sen jälkeen paksun kotikutoisen villasukan. Saappaan hän laittoi takaisin jalkaansa, mutta sukkaan hän etsi sopivaksi katsomansa kiiven, laittoi näin valmistamansa aseensa taskuunsa ja lähti päättäväisin mielin tallustelemaan neuvottua paikkaa kohti.

Sattuneesta tapauksesta levisi nopeasti tieto kaikkien ropottilaisten keskuuteen. Niinpä Lapinlahden miehetkin lykkäsivät kotiinlähtöään, vaikka kaikilla olivat jo hevoset valjaissa lähtövalmiina. Olihan jännitystä ilmassa tavallista enemmän ja sitä oli nyt ainakin jonkin aikaa seurailtava.

— Jos Tahvana ois lyöntä sitä kymmenniekkoa vempeliesakaral peähä, ni ois se olt erinäine asja. Tuumaili tarinan aloitukseksi Teppa Lopenen, nuori mies, hän oli melkein jatkuvasti ropotissa jonkun talollisen puolestaan palkkaamana.

— Kyl se sillie on, jot jos se kymmeniekkä ei ois irroitant käsijää Tahvana hevose suitsist ni kyl silt nyt ois peä mäsän ja Tahvana ois varmast joutunt loppuijäksi tyrmeä. Näin arveli lapinlahtelainen Martti Kuparinen, hankin hyvin uuttera ropotissa kävijä, vaikka tekikin sitä omasta edestään, ja jatkoi.

— Mie uon nii monta kertoa teäl ropotis käyvves sen näht jot Tahvana ei pelkeä ketteä.

— Mut mitä ne meinoavat siel hovis nyt hänel tehä? Uteli Teppa edelleen.

Tepan kysymykseen mietti Martti Kuparinen hetken vastausta ja jatkoi sitten.

— Mie uon sitämieltä jot jos ne hänet siel ruoskituks soavat, ni sillo täytyy jo jonkun niist pieksäjist kuolla, Tahvana näytti lähtenie sin houvvi sen näkösen jot siin ei uo paljo armuo uoteltavis hänenkää puoleltoa. Viimekesän mie näin ko oltii hovis heinätievos ja kymmeniekkä käsk karhetta keäntäis juoksemoa, jot työn joutuis nopiammast, ni Tahvana sano jot, tuo ei ymmärrä heinätievo peäl mitteä. Antakoa mie meän ies karhetta keäntäis kumpoaki suuntaa ni sillo ei tarvitse kennekeä juossa ja työ tulluo kunnol tehhyks... Kyl se kymmeniekkä katsel koko päivän vihaset ko härkä Tahvana peäl, mut ei se sen enempi toimenpiteisi ruvent... Tahvana on teht näitä hovi töitä sellaisel huolel ja ahkeruuvvel, jot paremp ois jos antasiit häne olla rauhas ni sillo ei ois kelteä mitteä hättä.

Tarinan näin jatkuessa ilmestyi-kin Tahvana takaisin hevosensa luo terveen ja hyvinvoivan näköisenä.

— No mitä hyö siul siel san- noit? Olivat kaikki yhteen ääneen kyselemässä.

— Siel olliit kaik hovi kymme-

niekat seipänie ja ruoskinie. Kyl se vähä näytti sellaselt niiko niihe miel ois teht minnuu lyömeä, mut hoviherraki ol siel ja kysy ensimäiseks miult, jot mitävart mie en antant hevoistain hovi aijjuo niiko kymmeniekkä ol käskent, ni mie seliti sil niiko asja onki, jot miul on sellane nuor ja opettamato salkievä; se ois mänt varmast sellases kolmvaljakos piloil tottumattomia ajajii käsisi. Sihe se asja sit raukeski ja mie sain luva lähtii hevosinnee kottii.

Vaikka tämänkertainen tapaus näyttikin alkunäkemältä saaneen lopullisen päätöksen, niin asianlaita ei kuitenkaan kymmeniekköjen mielestä siten ollut. Heistä olivat useimmat, kuka enemmän kuka vähemmän joutunut nolatuksi Tahvanan takia ropottilaisten silmissä ja sellainen kurittomuus oli saatava jollakin tavalla lopetuksi. Kyllähän he sellaisen keinon aikaamyöten keksivätkin. Syksykesällä kauranniittoaikana lähettivät he Tahvanan yksin syrjäiselle pellolle niittämään.

Niiteltään kauraa jonkun aikaa neuvotulla pellon nurkalla totesi Tahvana pian, kun muita niittäjiä ei sille kulmalle ilmaantunut ja paikkakin oli senlaatuinen ettei sieltä kukaan näkisi mitä siellä tapahtuisi, että kymmeniekköjen mielessä saattoi olla vaikka min- kälaisia juonia. Hän ei kuitenkaan ruvennut mihinkään erikoi- siin toimenpiteisiin arveluidensa perusteella, vaan niitteli kaikessa rauhassaan ja olihan niittäessä sirppi koko ajan kädessä, jos niin- kuin sattuisi pahempi hätä tule- maan. Olihan siinä kainalon alit- se hyvä aina välillä silmällä taak- sekin päin, ettei sattuisi tulemaan tietämättään yllätetyksi. Näin hän tuumaili.

Eikä hänen tarvinnut pitkiä ai- koja odotellakaan kun takaapäin alkoi lähestyä häntä viisimiehin

kepeillä aseistettu joukko. Ensi- aluksi hän ei ollut asiaa huoma- vinaankaan, mutta kun lähestyjät yhä vain saapuivat mitään puhu- matta lähemmäksi, ja kun heidän käyttäytymisessään oli jotakin ou- toa. Nousi Tahvana lopulta pys- tyyn niittoasennostaan ja kääntyi samalla tulijoihin päin.

— Miksi sinä seisot tollotat sii- nä, etkä tee töitäsi. Sanoi vii- mein eräs tulijoista.

— Kyl mie tien työtän sen min- kä kerkiin, mut jos teil on jottai asjoa ni sanokoa sielt vähä etem- pänt, kylmie kuulen ja tien vas- tasi Tahvana.

— Mite sinne tsuhna sanot tsor- ta joppojumait. Sanoi yksi mie- histä vierasperäisesti murtaen. Johon Tahvana jo suutuspäissään vastasi.

— Jos teist ykskeä tulluo likem- mäks viel, ni mie leikoan täl sir- pil jokahiselt kaulan poikki ja poa peät tuoho ojareunal rivvii.

Tämän enempää ei ärsykeitä tarvittu kummaltakaan puolelta. Ja niinpä rohkein kymmeniekoista syöksyi parhainta vauhtiaan keppi lyöntivalmiina Tahvanaa kohti, mutta ihme ja kumma hänen pää- lakeensa suunnattu kepin pää sat- tuikin osumaan Tahvanan avonai- seen käteen, johon se myös sil- mänräpäyksessä puristui rautai- seen otteeseen ja kiertyi samalla ihmeen helposti toisesta päästään irti kymmeniekan kädestä. Seu- raavassa hetkessä tekikin keppi jo uljaamman kaaren ilmassa ja suuntautui nyt yllättävän nopean täyskäännöksen tehneihin kym- meniekan housusuntakamuksiin, jotka nopeasti pakenivat pois pa- himmasta vaaravyöhykkeestä. Toi- ten kymmeniekköjen havaittua ta- pauksen ja Tahvanan asennoitumi- sen lähihetkien aikana, selvisi heille jokaiselle silmänräpäyksessä, että oli viisainta mahdollisimman nopeasti vetäytyä turvallisemmil-

le alueille, sitä osoitti selvästi Tahvanan aloittaman liikehtimisen laatu ja hänen suustaan ympäris- töön sinkoileva karkeitten sanojen ryöppy.

Tämän ihmeellisempiin voimain koitoksiin tai suoranaiseen tappe- luun ei Tahvana tietävästi jou- tunut, mutta kyllä hän vielä van- hoilla päivilläänkin antoi kyvyis- tään näytteen, jonka ylittämiseen tuskin monellakaan tämänhetkisel- läkään urheilumiehellä on suu- rempia haluja. Silloin elettiin paikkakunnalla jo vapaampia aiko- ja. Oli päästy irti hovin vallan- alaisuudesta ja Tahvanakin hoiteli itsenäistynyttä omaa taloaan, joka sijaitsi aivan Suvannon rannalla. Hän oli kevätkesällä toukotöiden jälkeen kutsunut taloon veneente- kijän. Kaikki muut venetarpeet olivat jo paikan päällä, ainoastaan venenaulat puuttuivat. Pahempi juttu oli se ettei lähiseudun kau- poissa ollut venenauloja. Lähin paikka josta niitä saisi oli Käkis- salmen kaupunki, jonne olisi Su- vannon yli soutaen ja siitä jalka- patikassa matkaa jatkaen taivalta noin kuusikymmentä kilometriä, tullen menen. Jos taas hevosel- la menisi Kiviniemen kautta olisi matka kumpaankin suuntaan pari- kymmentä kilometriä pitempi.

Asian puntarointi ei tuottanut Tahvanalle enempää päänvaivoja. Aikaisin seuraavana aamuna sou- teli hän eväspussi mukanaan yli Suvannon ja lähti paljasjaloin tar- pomaan Käkisalmea kohti. Ja en- nenkuin saman päivän aurinko oli laskenut souteli Suvannon yli ve- nenaulat pussissaan takaisin edes- takaisen Käkisalmen matkan avo- jaloin tehneenä talollinen Tahvo Naskali, näyttämättä vähääkään edes väsymyksen merkkejä.

Kotiväellä ei Tahvanan matkal- taan sisäänastuttuaan ollut ih- mettelemistä siinä, miten nopeasti matka oli suoritettu, tai siinä, että

se ollenkaan tuli jalkapatikassa suoritetuksi, sillä sehän oli päivän- selvä asia heidän mielestään ettei sellaisessa Tahvanan nokka kauan tuhise. Mutta hänen väsymisti- laansa tiedusteltaessa, antoi hän vältteleviä tietoja, aivankuin omaa suoritustaan väheksyen.

— Ei tuo matka väsyttämää al- kant, mut puolepäivä aika ko au- rinko oikei paisto ni paita vähä kastu seläst, mut kyl se sit toas kuivki. Kyllä näitä tälläsi mat- koi tekkyö, mut sillo hoviherroi aika ol matkois välist pahempii- ki mutkii.

Santeri Ollikainen:

Parodia - - - IHMINEN.

Vauvana

Parkaisu on ensiääni,
maailmaan kun pistän pääni.
— Se on lapsen synnyinlaulu.
Virnistelee naamataulu.

Et selvinnyt ole yksinäsi!
Aputädin auttoi käsi...

Helpotuksen äiti huokaa —
lapsen vatsa vaatii ruokaa,
sen tiedoksi tuon hälinällä —
Tää on alku elä m ä l l ä.

Kuluu päivät, samoin yötkin,
yhdenmukaiset on työtkin:
hapuilua, imemistä,
äidillä on tekemistä
kun täytyy mua käärisellä,
pyöritellä, puhdistella.

Nukun silloin kapaloissa
kun on äiti luotain poissa.
Joll'ei joku heijaa lasta,
herään kohta nukkumasta.

Tahvanan tapaukset eivät ehkä tämänhetkisen arvion mukaan näytä suuren arvoisilta, mutta ai- kanaan ne ympäröivät vaatimatto- man rahvaan miehen maineen ke- hällä pitkiksi ajoiksi hänen kuole- mansa jälkeenkin paikkakunnal- laan. Silloisten asukkaiden mie- lestä nuo tapaukset näyttivät ai- noilta valopilkuilta heidän elämän- taipaleensa sinitaivaalla, jossa monen sukupolven aikana leijui poikkeuksetta enemmän varjoja kuin valoa.

Soini Karjalainen

Viikon, kaksi ruokaa imen,
silloin saan jo oman nimen:
kun olen tyttö, sen äiti antaa,
hymyin kastehelle kantaa.
Poika kun oon, isän sana
nimen lausuu painavana.

Näin on päässyt rekisteriin
jälleen uusi kansalainen,
varpaat työntyy sukan teriin,
se on tapa ominainen.
Pukuna on puhtaat rätit,
niitä pesee äiti, tädit.
Ajanoloon ehkä estyn
likaamasta vaatteen pestyn.

Puhun — ensin LATINAKSI,
vaan kun kuluu vuotta kaksi,
matkin äänet, suuret, pienet,
sekoittelen marjat, sienet.
— Jokaisen mä olen tiellä —
ei mua tarvittaisi siellä,
mihin aina tekis mieli.
— Sujuu nyt jo äidinkieli —
se tosin alkeita on vasta.

— On KIELIOPII KONSTIKASTA!

Haparaisten, Kiviniemen, Lapinlahden ja Ylä-Suvannon nuorisoseurat lippuineen ja nimikilpilineen Etelä-Karjalaisten maakuntajuhlissa Helsingissä Kaisaniemen puistossa 30. 5. 1965. Järjestäytyminen oli kenttähartautta ja juhla-kulkuetta varten.

KARJALAISTEN JUHLAT

Karjalaisten
Etelä-Karjalaisten Maakuntajuhla ja nuorisoseuratyön 75-vuotisjuhla pidettiin Helsingissä toukok. 29—30. päivinä. Eri tilaisuuksien sarjan aloitti juhla kokous arvokkaine ohjelmineen Vanhalla Ylioppilastalolla. Tilaisuudessa kutsuttiin Etelä-Karjalaisten Nuorisoseurojen Liiton kunniajäseniksi mm. sakkolalaiset Helmi Uosukainen ja Viktor Ryyppö. Suurkirkossa oli iltajumalanpalvelus, jossa saarnasi professori Erkki Kansanaho. Avajaisjuhla oli Messuhallissa korkeatasoisine esityksineen. Vielä oli puistoissa kansantansseja sekä suurta huomiota saanut Karjalainen tori. Sunnuntaina muodostuivat kohokohdiksi Kaisaniemen puistossa pidetty kenttähartaus, juhla-kulkue ja pääjuhla Töölön pallokentällä. Upea lippurivistö, yli 80 nuorisoseurojen lippua ja lähes viisisataa kansantanssijaa aurinkoisella kentällä oli pysyvästi mieleen jäävä näky. Haparaisten, Kiviniemen-, Lapinlahden ja Ylä-Suvannon nuorisoseurat Sakkolasta olivat mukana tässä suurkatselmuksessa lippuineen ja nimikilpilineen. Juhla-

yleisön joukosta tapasi myös runsaasti sakkolalaisia.

Karjalan Liiton 25-vuotisjuhla oli 18—19. kesäkuuta myös Helsingissä. Tällä oli myös suuri lippukulkue. Pääjuhla pidettiin Stadionilla, jossa mm. Tasavallan Presidentti puhui. Eri pitäjien esittelyssä edustivat sakkolalaisia Toini Valkonen, Aleks Kallonen ja viirinkantajana Juhani Laamanen. Me mukanaolleet toteamme että tällaiset onnistuneet juhlat antavat uutta ja pysyvää uskoa karjalaisuudelle.

Pitäjäjuhlien katselmukset ovat seuraavia suurimpia tapauksia. Me sakkolalaiset kokoonnumme näissä merkeissä 1. 8. -65 Vesilahdelle tapamaan tuttuja, muistelemaan entistä kotiseutua, rakentamaan nykypäivää ja tulevaisuutta. Erikoisesti toivoisi siellä näkevänsä sakkolalaista nuorisoa. Suvanto Säätiö on joka vuosi muistanut opintieillä olevia nuoria siinä toivossa että yhteys säilyisi säätiön ja nuorison välillä. Pitäjäjuhliin osallistuminen ja lehtemme Suvannon-Seudun tilaaminen ja avustaminen ovat eräs muoto yhteyksien pidossa.

Karjalaisten juhlien sarjaan liittyvät vielä nuorisoseurojen, marttojen ym. järjestämät erilaiset tilaisuudet. Kiviniemen nuorisoseura kutsuu 15. 8. -65 koolle Lempäälään tarinatilaisuuteen, joka on samalla kotiseutupäivä, koulupiiriläisiä, johon kuuluu Kiviniemen lisäksi Röykkylän kyläläiset. Erikoisesti toivomme nuorta väkeä tulevaksi ”haastelemmaa ja tutustummaa mei vanhempii kans”.

Kesä on juhlien aikaa. Historiaan on siirtynyt tänäkin kesänä monta juhlahetkeä ja -retkeä. Jatkukoon yhä edelleen juhlien sarja ja virkistyköön meitä kaikkia arkisen työn lomassa.

Helmi Uosukainen

Vanha pappi vierailee erään seurakuntansa jäsenen luona ja puhelee talon viisivuotiaan pojan kanssa.

— No, sinä kai luet iltarukouksesi kunnollisesti joka ilta?

— Ei minun tarvitse, äiti lukee sen puolestani.

— Vai niin, mitä hän sitten sanoo?

— Jumalan kiitos, että olet vihdoinkin sängyssä.

UUSII PATINKII OSTO

Mie ko luvin Suvanno Seutu lehes ollutta kirjoitusta ensimmäiset patinkit, ni miul juolaht mielee sellane uusi patinkii osto, mitä en malta olla kertomatta ko satuin siin paikal olemoa.

Tää tapahtu siihe aikoa ko Perrevosa lautal (Taipaleenjoella) ajettii koivupölkkyi Sakkola ja Pyhäjärve pitäjii rajamail olevist metsist, ajomatka ol 15—20 kilometrii. Yks reisu tehti päiväs. Aamul lähettii jo pimijä aikan ja illal ol taas hämää ko kottii joututti.

Yks lauvantai-iltapäivä ko purettii pölkkykuormii siel pirsal ni miu vastapuolellain purk kuormajaa yks Matti niminen mies, heä kysy miult jot et sie Juho lähe käymää tuol Ukkose puojis? Miul ois vähä asjaa ko pitäs ostaa uuvet patinkit. Meil ois aikomus huomen lähtii emännä kans rotinoil ja vanhat patinkit on vähä perotoist ratkenneet. Olisha se vähä rattosampaa kahe kese aijjaa kottii päi ko sinneki on nii pitkä matka.

Mie lupasin jot lähettää voa yhes puotii, sie ko ostan patinkit ni mie ostan kahel kopekal rinkeliä, mitä soan syyvä kottii mäs. Myö ko päästii puotii ni Matti kysy rikassika Paavolt jot onk teil uusii käyttämättömiä patinloj? Paavo ko ol sanavalmis mies ni hää sano Matil het jot tuos onkii iha uuvet. niitä ei uo viel kukkaa koitelt ei-kä ne jokahise jalkoa sovikkaa, mut kel on jalat yhtä parrii ni sil ne soppiit. Mut soatha sie näitä koitella. Paavo anto Matil oikija jala patinkin, toisen hää jätti lou-taa ja pan sen tiski toisel puolel. Matti laitto patinkin jalkaa ja sano het Paavol jot hyväst tää soppii ei rutista mistää. Kui paljo nää maksaat? Paavo otti Matilt patin-

kin ja laitto sen loutaa ja katso louva pohjast hinnan. Matti sano jot kyl mie ne sil hinnal ostan. Paavo laitto laatikon paperi sissää kiers rihmal vahvast kii ja anto Matil. Matti ko sai patinklouvan kainalohhie ja mie sain rinkelit ni myö lähettii ajamaa kottii jot joututaa oikijas ajas saunaa.

Seuraaval viikol ko myö Mati kans tavattii ni hää sano ensimmäiseks jot ethä sie uso Juho mikä erehys siin patink kauppas kävi. Mie ko kysyin jot mitä siin siit käi ni Matti vastas jot ne olliitki yhe jala kenkät molemmat. Ei auttanut muu ko pikrihmal paikata entisii patinkloj ja niihe kans mie tein sen rotinareissun. Mie sanoin jot onk siul ne patinkit mukan ni lähettää vaihtamaa sellasii, mitkä sopiit kumpaanki jalkaa. Matti sano jot kyl ne tääl keral on.

Siit ko purettii kuormat ni myö Mati kans lähettii puotii eikä päästy ko puoji ove välillä ko Matti huus koval äänel jot ethä sie Paavo uso mikä erehys siin patink kauppas kävi. Ne onki yhe jala patinkit. Paavo kävi molemmil käsil raapimaa korvajuurtua ja sano jot kälk siin sellane erehys. No vaihettaa ne sellasiks jot soppii molempi jalkoi. Paavo anto Matil toiset patinkit ja sano jot nää ei oo yhe jala kenkiä. Matti koittel ensi toista mut Paavo sano jot koittele toistaki jot ei käy sellasta erehystä toista kertaa. Matti heitti saappaan pois toisestaki jala-st, otti rästin sukan päältä ja koittel toistaki patinkii ja sano jot kyl nää soppiit hyväst jalkoi. Siit hää kysy jot onk nää kallimmat? Paavo sano jot nää olisiit kyl kallimmat, mut ko käi tällane erehys ni saat nää samal hintaa. Siit hää pyys Matilt anteeks ko sellane

erehys käi jot siun pit käyvä vanhoil patinkoil se rotinareissu. Matti vastas jot ehä erehyksel mittää voi.

Myö ko saatii patinkit vaihetuks ni lähettii Mati kans ajamaa kottii päi ni mie miitin jot oisha miunki pitänt katsoo niitä patinkoloi, mut ko se Matti ei pyytänt-kää minnuu vulmehiks hää pyys vaa muute keral jot on rattosamp ajjaa kottii päi. Mie miitin sitä jot kyl sil Paavol ol jo kauppa tehheissä tietä et ne on yhe jala patinkit ko hää sano jot jalat pit-tää olla yhtä parrii kel ne soppiit.

Juho Kekki.

Kesäaamu

Kun kesäinen aamu päiväksi ehti, ei käynyt tuuli ei värissyt lehti. Aurinko paistoi ja lämpöä hohti, kun säteensä kirkkaat loi maata kohti.

Kukkaset nurmella yön unesta herää, auringon säteistä voimaa kerää. Luo kauneutta ne päälle maan, joka kevät ne nousee uudestaan.

Pihapolkua aamulla verkalleen, kun astuupi lapsenone yksikseen. Hän kukkasen pieneen käteensä sulkee, polulta kun yli nurmikon kulkee.

Kuin kukkanen kedon on lapsikin, min tuonut on tarhuri taitavin. Tään kaiken mi lapsenone nähdä voi, Isä taivainen kerran tänne loi.

B. Koivumäki

Sanoi itse elävänsä

Itsenäisyysajan alkuvuosina vai-
kutti Sakkolassa kirkkoherrana ro-
vasti Elenius. Hänen hajamieli-
syydestään viimeisinä vuosina lie-
nee muitakin juttuja. Minäkin
kerron tässä yhden sellaisen Su-
vannon Seudun lukijoille.

Siellä Laatokan rannikolla Lohi-
joen kylässä eli ja vaikutti koto-
naan nuori mies nimeltä Alpertti.
Lempinimiä hänellä lienee myö-
hemmin ollut useampiakin. No,
siinä itsenäisyyden aamunkoitossa
tulivat tietysti uudet lainsäädän-
nöt ja myös asevelvollisuuslaki.
Tämän mukaan myös Alpertti jou-
tui asevelvolliseksi, koska todettiin
terveeksi mieheksi sekä ruumiin
että hengen puolesta. Hän lienee
kuitenkin jostakin syystä ollut
vastahankaan koko asevelvollisuu-
teen nähden, koska ei viihtynyt
siellä kuin muutaman viikon ja
karkasi. Tämä tapahtui juuri nii-
hin aikoihin, jolloin Suomessa
koottiin joukkoja Aunuksen retki-
kuntaa varten.

Alpertti tietysti tuli kotiin, mis-
säs nuori mies paremmassa tur-
vassa on kuin kotona. Sanoohan
englantilainenkin — kotini on lin-
nani —. Mutta Alperttia kaipa-
ttiin kai jossakin toisessakin lin-
nassa, koska nimismies lähetti po-
liisit hakemaan karkuria. Minun
äitini naapurissa kun asui — sat-
tui näkemään poliisien tulon ja
näki myös sen että Alpertti loik-
kasi peräkamarin ikkunasta met-
sän puolelle alusvaatteisillaan ja
hävisi metsään. Kyllähän metsä
aina yhden miehen kattaa, eivät-
kä poliisit huomanneet ollenkaan
koko haettavan pakenemista. Tä-
mä lienee toistunut useamminkin,
mutta Alperttia ei tavattu. Niinpä
poliisi ilmoittikin nimismiehelle et-
tä ei sitä miestä näillä seuduilla
ole, kai se on liittynyt Aunuksen
retkikuntaan.

Joku saattoi sanoakin poliisille
kun hän tietysti virkansa puolesta
kyseli naapureilta, että kyllä se
varmaan on sinne mennyt kun ei
ole kotipuolella näkynyt. Niin jäi
joksikin aikaa Alperin hakeminen
ja viranomaiset olivat rauhallisia
niinkuin tietysti Alpertinkin omai-
set.

Mutta sitten sattui niin että
sieltä Aunukselta lähetettiin vai-
naja Sakkolaan. Tämän vainajan
henkilöllisyydestä ei kai ollut niin
tarkkoja tietoja, tai jos olikin niin
menivät nimet sekaistn, kun meitä
siellä Sakkolassa oli niin paljon
samannimisiä. Tässä kumminkin
sattui se erehdys, johon nyt joutui
mukaan tämä vanha rovasti Ele-
nius.

Minun isälläni sattui olemaan
asiaa kirkkoherran kansliaan ja
joutui näin ollen rovastin kanssa
keskusteluun. Rovasti tietysti
kaukaa tulleele pitäjäläiselle jo-
takin puhuakseen sanoi, että on-
han sieltä Lohijoelta se Alpertti
Ukkonen kuollut. Isäni tietysti
inhmettelemään että eihän se ole,
tänä aamuna valjasti hevosta pi-
halla kun minä ohi ajelin. Mutta
eihän Elenius pappa uskonut mie-
hen puhetta vaan totesi ykskan-
taan, että kyllä minulle on ilmoi-
tettu että hän on kuollut ja asia
jäi silleen.

Mutta sitten jonkun ajan ku-
luttua sattui Alpertti itse mene-
mään kirkkoherran kansliaan. Ro-
vasti jälleen selaili kirjojaan ja
huomasikin ihmeekseen siellä jota-
kin ja sanoi: "Mutta tehän olet-
te kuollut". Alpertti väittämään
vastaan että kyllä hän vielä tähän
asti on elänyt, jos siellä sellainen
merkintä on niin se on varmasti
väärä, sillä hän taitaa elää tässä
vieläkin. Mutta ei rovasti oikein
ottanut uskoakseen semmoista jut-
tua, pisti kuitenkin reunahuomau-

tuksena kirkonkirjaan: "Sanonut
itse elävänsä".

Nyt on jo Alperttikin saatettu
tänn muun Suomen multiin muu-
tamia vuosia sitten. Tämän mi-
nä tiedän varmasti, sillä olin mu-
kana saattamassa.

Aapo Ukkonen.

Kevätyö Karjalassa

Kahahtiko jossakin pienoinen siipi?
Kun kevätyö Karjalan maille hiipi.
Oliko se Laatokalta tuleva tuuli?
Poskelle, otsalle hyväili,
sen korva kuuli.

Silmä jo Taipaleenjoen pyörteet tapaa.
Ajatusten edessä kuin
tarjottimella makaa.
Mahtavalta, mustalta,
kiemurtelevan näyttää.
Sen hurjat pyörteet
sieluni pohjaan käyttää.

Kohisee siinä rattoisasti
Koukuniemen koski.
Kevätyö sieltä jotakin atraimella nosti.
Oli sitten taas kaikki niin hiljaa.
Näkyä lietteillä vihreinä piikkeinä
kasvavaa viljaa.

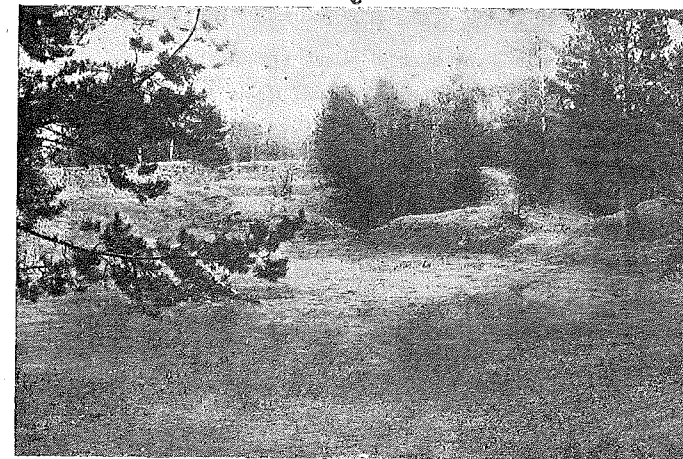
Näkyä Raajun lahdelta nouseva usva.
Yön hämy henkii kuin lohdutusta.
Raikas kevätyö senkin kuuli,
kun armastaan suuteli lempeä huuli.

Auringonsäteet Suvannolle jo ehtii,
tervehtien rantalepikoon
puhjennutta lehtii.
Laivan huuto vettä pitkin kiirii.
Käki kukkuu, kääntyy tuuliviiri.

Ajatuksissa seinällä napsahtaa
kanteleen kieli.

Oli ihana kevätyön viileä muisto.
On edessäni nyt vieras puisto.
Heläjävä äänensä poies vierii.

LAINA HUUSKA

Muistot Kiviniemestä

Nyt kuljen polkua Liinahaan, tosin kuljen vain aatoksissain.
On satanut äsken ja helmeilee maan pinnassa vihreä heinä,
niin vaalea, et on ero vain aavistus väristä mullan,
jost huokuu lämpöä elon.

On sammakolampikin ennallaan, miss sammakot polskivat ennen.
Ja rastaan laulu soi yhtenä. Ja pääskyset lentävät parittain
ne pesätarpeita kuljettaa ja laulavat hellyyttä rinnan.

Jo koivukin saanut on lehtensä, myös pihlaja, leppäkin lehtii.
Jo tuomikin kiertävi kukkiaa, joist monasti seppeltä tehtiin.
Sananjalkojen seassa vuokot siniset, sekä valkoiset mattona loistaa.

Te kaikki ootte jo kypsyneet ja täytätte Luojamme käskyn.
Vain ihminen, ihminen puuttuu —
Miks pellot on tyhjät ja turpeiset, talot autiot ikkuna-aukoin mustin?
Miks kynnyspuu on karhea, pihapolku on kasvanut umpeen?

LYYLI VÄYRYNEN

Sakkolan NKY:n ja Haparais-Keljan alaostaston jäsenille

Nyt lienee jo aika kokoontua yhteen pohtimaan eräitä tärkeitä kysymyksiä, jotka ovat olleet avoimina siitä saakka kun olosuhteiden pakosta yhdistyksemme ja sen alaostosten toiminta lakkasi. Olemme muutamien entisten jäsenten kanssa päättäneet ehdottaa, että kaikki ne entiset Nuorten Kristillisen yhdistyksen ja Haparais-Keljan alaostaston jäsenet, jotka vain suinkin ovat tilaisuudessa, kokoontuisivat Sakkola-juhlien aikana Vesilahdelle, missä voisimme sopivassa tilaisuudessa pitää oman kokouksemme ja päättää yhdistyksen varojen

käytöstä ja hoidosta vastaisuudessa. Pääyhdistyksellä on pienehkö pääoma pankkitileillä ja samoin on Haparais-Keljan alaostollakin. Koska nämä varat ovat olleet epävirallisesti allekirjoittaneen ja Emil Kallosen hoidossa, on nyt tarpeellista, että niiden kohtalosta päätetään yleisessä virallisessa kokouksessa. Ottakaapa siis huomioon tämä kutsu, kaikki te entiset näiden e.m. yhdistysten jäsenet, jotta saisimme kokouksestamme päätösvaltaisen.

Toimeksi saaneena
Tauno Pauku

Henkilötietoja

Kultahäitä

viettivät 27. 6. herastuomari, maanviljelijä Juho Kekki Haparaisista ja puolisonsa Helena os. Ollikainen kotoisin Ojanimestä. Heidät vihittiin avioliittoon 27. 6. 1915 ja on siitä alkanut yhteinen taival jatkunut tähän saakka. Juho Kekki tunnetaan puuhakkaana ja monitoimisena miehenä. Hän on maanviljelijä, nuorisoi-

80 vuotta täyttää 13. 8. entinen Sakkolan kunnankirjuri Juho Koiranen. Jo nuorena 1918 hän joutui hoitamaan Sakkolan kunnan asioi-

ta, tästä muodostuikin hänen elämäntehtävänsä, sillä hän toimi Sakkolan kunnankirjurina lyhyttä väliaikaa lukuunottamatta niin kauan kuin kunta lopetettiin. Kun Sakkolassa ei ollut kunnalla mitään virastotaloa, hoiti hän kunnantoimistoa kotonaan ja yksin ilman mitään apulaista aina jatkosotaan asti, jolloin hänen tyttärensä Lahja palkattiin toimistoapulaiseksi. Sivutoimenaan hän hoiti Lupran osuuskassaa vuosina 1924—44, jolloin osuuskassatkin joutuivat uudelleenjärjestelyn kohteiksi.

Toivomme korkeaan ikään ehtineelle, mutta vieläkin pirteälle kunnallismiehelle hyvää terveyttä ja rauhaa elämäniltaan.

80 vuotta täyttää elokuussa Martti Kekki Lempäälässä.

75 vuotta täyttää emäntä Helena Raaska o.s. Karvanen 10. 8. Vesilahden Mantereella. Hän on kotoisin Petäjärveltä.

70 vuotta täytti 19. 6. 1965 maanviljelijä Albert Haikkonen Huitisissa. Hän on kotoisin Karholasta.

70 vuotta täytti 11. 6. 1965 Loviisa Saksanen Punkalaitumen Palojoella. Hän on kotoisin Sakkolan Riiskasta.

60 vuotta täytti 11. 6. 1965 Maria Koppinen Mikkelin Kyyhkylässä, kotoisin Sakkolan Riiskasta.

60 vuotta täytti 11. 6. 1965 Iivari Nuora Lempäälän Ahtialassa. Hän on kotoisin Sakkolan Kiviniemestä. Iivari Nuora on toiminut 41 vuotta A. Ahlströmin metsätöyryntekijänä. Hän sai maanhankintalain mukaan tilan Lempäälästä, jonka hän on rakentanut ja raivannut ja hoitaa sitä yhdessä vaimonsa kanssa.

60 vuotta täyttää 2. 7. 1965 Juho Nuora Punkalaitumen Sadonmaassa.

50 vuotta täytti 4. 7. emäntä Anna Koiranen o.s. Makkara kotonaan Lempäälän Kuljussa. Hän on syntynyt Sakkolan Volossulassa.

50 vuotta täytti 30. 7. Tauno Kiiski Vesilahdella, kotoisin Riiskasta.

50 vuotta täytti emäntä Saima Vis-kari o.s. Eeva 6. 7. 1965 kotonaan

VAINAJIA

Maanviljelijä
JUHO KOIRASEN
muistolle

Talon vanhaisäntä on lähtenyt pitkälle matkalle, se on taivaan laki meidän ihmisten yli. Kun sinä olit kerran avannut silmäsi sukutalosi avarassa saunassa Sakkolan Purpuassa, oli ne kerran myös suljettava, kohdallasi Tampereen keskussairaalassa, jossa 1000 muuta ihmistä eli elämän ja kuoleman odotuksessa.

Muistan hyvin sinun parhaat miehuutesi päivät, miten heinäseiväs helposti upposi vankkojen käsivarsien iskusta Taipaljoen mustaan multa, miten varstan iskut vahvoina kumartelivat syysaamuna riihesi permaaton. Leveän selkäsi suojassa oli kaikkialla hyvä kulkea. Muistan, miten hartaana veisasitte vaimosi kanssa pyhäkoulussa, jonka opettajan tehtävän olitte isältänne perineet.

Kotitila ja velivainajasi orvot lapset ne elämänympäristösi, joille kaik-

Lempäälän Kuljussa. Hän on syntynyt Sakkolan Volossulassa.

50 vuotta täytti heinäkuussa emäntä Siiri Koppinen Pirkkalassa, kotoisin Sakkolasta.

kesi annoit nyt vanhanakin. Taivaan Herrä uskollisuutesi palkittoon. A.K.

August Lämnsä synt. 29. 1. 1899 Sakkolassa, kuoli 29. 5. 1965 Urjalassa.

Paavo Nikolai Mäkinen synt. 11. 11. 1901 Pirkkalassa, kuoli 7. 6. 1965 Punkaitumella. Hän tuli nuorena poikana rautatietä rakentamaan Kiviniemeen ja avioitui Ryökkylään, jossa asui evakuoimisvaiheeseen saakka, muutti sakkolalaisten mukana Punkalaitumelle.

Mikko Repo varastonhoitaja kuoli sydänhalvauksen kohtaamana kotonaan Pihlavassa Porin lähellä 60 vuoden ikäisenä. Hän on syntynyt Sakkolan Kaarnajoella.

Roobert Hyrynen synt. 7. 6. 1889 Sakkolassa (Vuoksela) kuoli kotonaan Tyrvännössä 10. 7. 1965.

Sakkolalaisia ylioppilaita

Helsingistä ovat saaneet valkolakin:

Marja-Riitta Pitkänen. Molemmat vanhemmat Sakkolasta, äiti sairaanhoitaja Aune o.s. Laamanen.

Eeva Meloni. Äiti Mirja o.s. Virkki Sakkolasta. Molemmat tytöt ovat Lauttasaaren Yhteiskoulun kasvatteja ja ovat ottaneet Viipurilaisen osakunnan omakseen.

Timo Erkama. Yksi niistä huippuluokan ylioppilaista (6 laudaturia) Helsingin Suomalaisesta. Äiti laula-

jatar Tellervo Erkama o.s. Jortikka on Sakkolan Kekkilästä ja isä apul. prof. Jorma Erkama Muolaasta.

Väinö Sares, Tehtaanpuiston Yhteiskoulusta. Isä tuomiorovasti Eino Sares Sakkolan Haparaisten kylästä, äiti Hellä o.s. Ahtiainen Käkisalmen Suotniemestä.

Heikki Söderström Turun normaali-lyseossa. Sakkolan kunnantoimistovirkailijan Lahja Söderströmin o.s. Koirasen poika.

Marja-Liisa Vanhanen Oriveden Yhteiskoulusta. Hänen vanhempansa ovat kotoisin Sakkolan Röykkylästä.

Pentti Kalevi Korhonen Rautalammin Yhteiskoulusta. Hänen äitinsä Iida o.s. Kekki on kotoisin Sakkolan Haparaisista.

Pirjo Annikki Pulakka, Ruoveden Yhteiskoulun.

Eräs vastantekijä meni parturiin myymään vastoja. Parturi valitsi nipusta käteensä vastan:

— Mitä tämä maksaa?

— Viisikymmentä penniä —

— Se on liian kallis. Jos ette myy kahdellakymmenellä pennillä niin pitääkö vastanne.

Vastamestari suostui kauppaan. Siton ajettiin parta.

— Mitä se maksaa? kysyi vastamestari.

— Viisikymmentä penniä.

— Se on liian paljon. Minä annan kaksikymmentä penniä. Jos ei käyn pankkaa partakarvat leukaani takaisin.

MAASEUTUVÄKI

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittessanne luottoa tarpeisiinne. Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Lempäälän Seudun Osuuskassa

Kaupunkimatkan virkistäytymis- paikkoja

SUURRAVINTOLA JA YLÄ-
BAARI sekä KUSTAA III
Hämeenkatu 26

RAVINTOLA TUOPPI
Pyynikintorilla

LINJA-AUTOASEMAN RAVIN-
TOLA
KORONA-BAAREJA kaikkialla
kaupungissa.

TERVETULOA!

Tuotanto

KIVINIEMI- JUHLA

pidetään Lempää-
län Manttaali-
talolla 15. 8.
kello 12.

KAIKKI ENTISET
KIVINIEMELÄISET YSTÄVINEEN
TERVETULLEITA
VANHOJEN MUISTOJEN
MERKEISSÄ.

VAPAA PÄÄSY.

**Kiviniemen
Nuorisoseura**

TAMPEREEN SEUDUN OSUUSKASSA

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

KAIKKI SÄHKÖASIAT

voimme toimittaa edullisesti

KANNATTAA AINAKIN KYSYÄ!

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI
Puh. 78 541

VALKEAKOSKI
Puh. 41 810

Kellot - korut - kullat ja kihlat ym.

OSTATTE EDULLISESTI MEILTÄ

K. Paukku

Nokia, Postia vastapäätä
Puh. 10 731

SUVANNON-SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti, ilmestyy 1965 6 kertaa vuo-
dessa. Tilaushinta 4 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat: 1 mk palstaem. Vakinaisista ilmoituksista alennus.

Toimituksen ja konttorin osoite: Viiala 4.

Postisiirtotili 47—30 763.

Vastaava toimittaja: Iivari Karpanmäki.

Toimituskunta: Yrjö Raaska, Viktor Ryyppö, Helmi Uosukainen,
Matti Riikonen ja Uno Pulakka.